

Догляд за ранами, опіками, антимікробне лікування та профілактика інфекцій в Україні в умовах повномасштабної війни

Шановні читачі та колеги!

З 2014 року триває війна за Незалежність України, а з перших днів повномасштабної війни перед нашою медичною спільнотою постали безпрецедентні виклики, що потребують швидких, інноваційних та ефективних рішень. Система охорони здоров'я працює в екстремальних умовах: велика кількість поранених, обмежені ресурси, тривалі терміни госпіталізації пацієнтів. Недотримання сучасних принципів лікування ран спричиняє розвиток гнійно-запальних процесів, затримку репарації тканин і підвищення ризику септичних станів. Ситуацію ускладнює зростання рівня антибіотикорезистентності збудників, зокрема мультирезистентних штамів, що часто виявляють у поранених військовослужбовців. Тому питання лікування бойових травм, ефективного догляду за ранами та опіками, а також боротьби з інфекційними ускладненнями, профілактика госпітальних інфекцій набувають критичного значення.

Саме ці життєво важливі аспекти медичного забезпечення в умовах воєнного часу стали предметом обговорення медичної спільноти України, зокрема, міждисциплінарної конференції з догляду за ранами, яку ВООЗ проводить у Києві.

Окреслені проблеми стали спеціальною темою поточного номера. Ми зосередилися на аналізі та представленні новітніх підходів до лікування бойових травм, які часто є складними, поліморфними та супроводжуються значним пошкодженням тканин. Догляд за такими ранами потребує не лише глибоких знань з хірургії, але й постійного впровадження сучасних технологій, таких як вакуумна терапія, використання інтелектуальних пов'язок, а також передових методів реконструктивної хірургії.

Ще одним наріжним каменем сучасної військової медицини є ефективне антимікробне лікування та запобігання поширенню антимікробної резистентності. В умовах масових травм і частих хірургічних втручань ризик розвитку госпітальних інфекцій та мультирезистентних штамів патогенів значно зростає. Цей випуск містить матеріали, присвячені стратегіям раціонального використання антибіотиків, сучасним протоколам профілактики інфекцій, а також перспективам розробки та застосування нових антимікробних засобів. Ми віримо, що обмін досвідом і кращими практиками є ключовим для мінімізації наслідків інфекційних ускладнень та збереження життя наших захисників і цивільних.

Матеріали, представлені в цьому випуску, є результатом копіткої праці науковців, клініцистів та практиків, які щодня стоять на передовій боротьби за життя та здоров'я в Україні. Ми сподіваємося, що випуск стане цінним джерелом інформації для лікарів, науковців, студентів та всіх, хто цікавиться актуальними проблемами військової медицини та шукає шляхи їх вирішення.

Юрій КОЛЕСНИК, професор,
головний редактор «Запорізького медичного журналу»

Ярно ХАБІХТ,
представник ВООЗ в Україні

Wound and burn care, antimicrobial treatment, and infection prevention in Ukraine during the full-scale war

Dear readers and colleagues,

Since 2014, Ukraine has been fighting for its independence. From the first days of the full-scale invasion, our medical community has faced unprecedented challenges requiring rapid, innovative, and effective solutions. The healthcare system continues to operate under extreme conditions – a high number of wounded individuals, limited resources, and prolonged hospitalization periods. Failure to adhere to modern wound management principles contributes to the development of purulent-inflammatory processes, delays tissue repair, and increases the risk of septic complications. The situation is further aggravated by the rising levels of antibiotic resistance among pathogens, particularly the spread of multidrug-resistant strains frequently found in wounded service members.

Therefore, the issues of combat injury treatment, effective wound and burn care, infection control, and prevention of hospital-acquired infections have become critically important. These vital aspects of medical support during wartime have become the focus of the Ukrainian medical community, particularly during the interdisciplinary Wound Care Conference organized by the World Health Organization (WHO) in Kyiv.

The problems outlined above are the central theme of this issue. We have focused on analyzing and presenting the latest approaches to the treatment of combat-related injuries, which are often complex, polymorphic, and accompanied by extensive tissue damage. Managing such wounds requires not only profound surgical expertise but also the continuous implementation of advanced technologies – including vacuum-assisted therapy, the use of intelligent dressings, and cutting-edge reconstructive surgery techniques.

Another cornerstone of modern military medicine is effective antimicrobial therapy and the prevention of antimicrobial resistance spread. Under conditions of mass casualties and frequent surgical interventions, the risk of hospital-acquired infections and multidrug-resistant pathogen strains increases significantly. This issue presents materials dedicated to strategies for the rational use of antibiotics, current infection prevention protocols, and prospects for developing and applying new antimicrobial agents. We firmly believe that sharing experiences and best practices is key to minimizing the consequences of infectious complications and saving the lives of both our defenders and civilians.

The materials presented in this issue are the result of the dedicated work of scientists, clinicians, and practitioners who stand daily on the front lines of the struggle for life and health in Ukraine. We hope that this issue will serve as a valuable source of information for physicians, researchers, students, and all those interested in the urgent challenges of military medicine and the ways to address them.

Yuriy KOLESNYK, professor,
Editor-in-Chief of the Zaporozhye Medical Journal

Jarno HABICHT,
WHO Representative in Ukraine